

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande gällande Biojet för flyget SOU 2019:11

(I2019/01357/E)

Länsstyrelsen Kalmar län yttrar sig över betänkande av utredningen om styrmedel för att främja användningen av biobränsle för flyget (SOU 2019:11).

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att analysera hur biodrivmedel inom flyget kan främjas. I uppdraget ingår att föreslå styrmedel för biodrivmedel och hur dessa kan gynna en inhemsk bränsleproduktion för flyg i Sverige, samt föreslå vilken inblandning som är rimlig på kort respektive lång sikt.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen Kalmar län tillstyrker utredningens huvudsakliga förslag att införa en reduktionsplikt för flygfotogen som tankas i Sverige, vilket innebär en succesivt ökad inblandning av biodrivmedel med god klimatprestanda. Reduktionsnivån föreslås att stegvis öka från att motsvara ungefär 1 volymprocent 2021 till 30 volymprocent 2030, med en kraftigare ökning efter år 2025 då tillgången bedöms vara större tack vare utbyggd produktionskapacitet. Samma år, 2030, ska transportsektorn ha minskat utsläppen med 70 procent. Det är positivt att förslaget kan realiseras och ta fart redan 2021, men det förutsätter en hög åtgärdstakt. Länsstyrelsen uppmärksammar att det finns en risk i att tillståndsprocesser för verksamheter med ny/ökad produktion av biodrivmedel kan påverka målsättningarna att få fram biodrivmedel inom den tidsram som föreslås i utredningen.

Reduktionsplikten är dock inte tillräcklig för att begränsa utsläppen fullt ut. Istället är energieffektivisering och överflyttning till andra trafikslag också avgörande. Att påverkan på biljettpriser beräknas bli liten på grund av reduktionsplikten gör att andra faktorer som påverkar passagerarvolymen blir viktiga. Därför är det välkommet att även åtgärder utöver biojetbränsle föreslås i den nu aktuella utredningen.

Länsstyrelsen Kalmar län anser att betänkandets förslag ligger i linje med relevanta regionala styrdokument inom området, främst länets klimat- och energistrategi samt skogsstrategi för Småland.

Synpunkter på betänkandets förslag

9.4 Det bör införas politiska mål för flygets utsläpp

Länsstyrelsen Kalmar län är positiv till utredningens förslag att ge Miljömålsberedningen i uppdrag att ta fram mål för minskade utsläpp i flyget. Det är viktigt att alla sektorer tar sitt ansvar och bidrar till en hållbar utveckling. Globalt sett står flyget för relativt små utsläpp, men ur ett konsumtionsperspektiv står svenskarnas flygresor för betydande utsläpp. Länsstyrelsen ser ett behov av tydliga politiska mål för att driva både politiken och näringslivet i riktning mot ett fossilbränslefritt flyg 2045. Inte minst bör mål omfatta utrikesflyget som står för merparten av flygets utsläpp och vars utsläpp ökat mest. Vi vill understryka vikten av att man i en sådan utredning i samband med målformuleringarna också gör en realistisk bedömning av transportsystemet som helhet, bland annat vad avser graden av tillgänglighet hos alternativ till flyget såsom järnvägstrafik.

Förbättringar i järnvägen utgör en central del av helhetslösningen för att attrahera andra färdstätt. Den inhemska flygtrafiken minskar redan vilket ytterligare kan stärka effekten av reduktionsplikten. Även biodrivmedel ger upphov till höghöjdseffekten vilket också motiverar behovet av ett minskat antal flygresor.

9.6 Upphandling av biojetbränsle för den offentliga sektorns tjänsteresor med flyg samt för statsflyget

Länsstyrelsen Kalmar län stödjer förslaget att upphandla biojetbränsle i de statliga ramavtalen, liksom flera förslag som kan skynda på Försvarsmaktens omställning till biojetbränsle. Vidare är Länsstyrelsen positiv till att staten går före, vilket inte minst är angeläget för att skapa tilltro till den roll som Länsstyrelserna har att främja, samordna och leda det regionala arbetet inom energiomställning och minskad klimatpåverkan.

9.7 Försvaret ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för inhemsk produktion och användning av biojetbränsle

Länsstyrelsen Kalmar län stödjer förslaget att ge Försvarmakten i uppdrag att utreda förutsättningarna för inhemsk produktion och användning av biojetbränsle för försvarmaktens ändamål.

10.2.4 Utredningen föreslår att Energimyndigheten analyserar frågan om ett investerings- eller driftstöd

Länsstyrelsen Kalmar län välkomnar förslaget att Energimyndigheten ges i uppdrag att analysera behovet av och utformningen av ett drift- eller investeringsstöd för produktionsanläggningar för biodrivmedel för flyget, med teknologin som befinner sig bortom demonstrationsnivå men där kostnaden för den första fullskaliga anläggningen är för hög för att drivmedlet ska vara konkurrenskraftigt i reduktionsplikten.

Samtidigt vill länsstyrelsen framhålla vikten av en hållbar produktion av biodrivmedel. Dels för att främja biologisk mångfald, dels för att minimera risken för avskogning genom ökat uttag från skogen. Det förutsätter att grödbaserade biobränslen inte aktualiseras. Skogens förmåga att binda kol och därigenom dämpa tillförseln av koldioxid till atmosfären är viktig att värna. Inblandning av hållbart producerad biojet öppnar upp för en positiv utveckling av den svenska bioekonomin vilket skapar jobb och tillväxt. Med det starka småländska skogsbruket och skogsindustrin finns goda möjligheter att använda de restprodukter som uppstår lokalt. Det kan också potentiellt finnas möjlighet för Sverige att bli självförsörjande på biodrivmedel. En sådan utveckling, med fokus på restprodukter och avfall, bör stimuleras så långt som möjligt för att snabbt undanröja hinder – inte minst för producenter.

10.3.1 och 10.3.2 Konsumenten behöver stöd för att välja rätt

Länsstyrelsen ser mycket positivt på förslaget att ge Konsumentverket i uppdrag att se över möjligheten till redovisning av klimatpåverkan från flyg, tåg, buss och färja vid försäljning och marknadsföring av resor i Sverige. En sådan, så kallad klimatdeklaration, skulle ytterligare stärka konsumenters möjlighet att beakta miljöaspekterna och göra aktiva val vilket bidrar positivt till uppfyllandet av klimatmålen. Därtill är det värdefullt att utredningen lägger fram förslag att Miljömålsberedningen ska analysera nyttorna med ökad nattågstrafik. Det är mycket

värdefullt för regioner som idag saknar attraktiva tågförbindelser. En stor del av svenskarnas utrikesresor kan på sikt ersättas av andra mer klimatsmarta färdmedel än flyg, speciellt om en gemensam utveckling och harmonisering sker inom EU av tågtrafiken.

11.11 Konsekvenser för flygplatser och regional utveckling

Kalmar läns geografiska position ger flyget en särställning i regionen då det saknas välutvecklade och attraktiva alternativ för långväga resor, exempelvis till Stockholm. Utredningens förslag om reduktionsplikt bör dock inte påverka flyget negativt då priskänsligheten är lägre i regioner utan alternativa färdmedel. Det är också så att mindre flygplatser kan göra omställningen betydligt snabbare. Kalmar Öland Airport har målsättningen att ha 50 procent flygbiobränsle i inrikesflyget 2025 och i enlighet med flygbranschen i stort 100 procent flygbiobränsle i inrikesflyget år 2030. Effekten kan slå hårdare mot större flygplatser med hög andel inrikestrafik. Utredningen bedömer också att den regionala utvecklingen inte påverkas nämnvärt förrän 2030 eftersom kostnadsökningen först då blir märkbar. Länsstyrelsens tolkning av utredningen är att reduktionsplikten inte bedöms ha stor påverkan för Kalmar län i detta avseende.

I utredningen framgår att reduktionsplikten inte bedöms påverka tillgängligheten för landsbygden. Stora delar av Kalmar län är att betrakta som landsbygd. Länsstyrelsens tolkning av utredningen är att reduktionsplikten inte bedöms ha stor påverkan för Kalmar län i detta avseende.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thomas Carlzon efter föredragning av klimat- och energistrateg Madeleine Mårtensson.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.